

Balladyna

Juliusz Słowacki

Materiał elektroniczny – wersja do czytania:

<https://wolnelektury.pl/szukaj/?q=balladyna>

SŁOWA KLUCZE

siostry ▪ rywalizacja ▪ władza ▪ maliny ▪ matka ▪ korona ▪ obsesja ▪ zbrodnia ▪ kara

Akt I

Scena 1

Pustelnik¹ mieszka w **chacie**, która znajduje się w lesie nad jeziorem Gopło. Pewnego dnia odwiedza go hrabia-rycerz Kirkor. Hrabia chce się doradzić², jaką kobietę powinien wybrać na żonę. Kirkor chciałby żonę z królewskiego rodu, ale Pustelnik przestrzega³ go przed królewnami i księżniczkami⁴. Pustelnik radzi Kirkorowi wziąć ślub z dziewczyną z prostej rodziny, która mieszka na wsi. Okazuje się, że Pustelnik to wygnany z zamku gnieźnieńskiego⁵ władca Popiel III. Popiel IV wygnał Popiela III i został królem. Kirkor obiecuje Pustelnikowi, że pokona okrutnego Popiela IV i Pustelnik wróci na tron⁶ w Gnieźnie. Pustelnik wyjawia⁷, że ze swojego zamku zabrał tylko **koronę** Lecha. Pustelnik zakopał koronę pod drzewem w lesie. Obwinia się⁸ teraz o nieszczęścia, które spotkały jego dawnych poddanych.

chatka w lesie

korona

Korona nazywa się „koroną Lecha”, bo Lech to pierwszy władca tej krainy. Jego korona miała cudowną⁹ moc. Lech dostał tę koronę od króla, który witał Dzieciątka Jezus w Betlejem. Kiedy król-Scyta wracał z Betlejem do swojego kraju, odwiedził Lecha i dał mu koronę.

Kirkor żegna Pustelnika i idzie szukać prostej chaty, w której być może mieszka jego przyszła żona. Do Pustelnika przychodzi Filon. Filon jest pasterzem, który szuka idealnej miłości. Pustelnik radzi mu, żeby zakochał się w prawdziwej, realnej kobiecie.

Scena 2

Nimfa Goplana to królowa jeziora Gopło. Ma dwóch służących: Chochlika i Skierkę. Chochlik i Skierka to dwa śmieszne duszki.

¹ pustelnik – człowiek, który żyje sam, z daleka od ludzi

² doradzić się – dostać radę, wskazówkę; zapytać się o coś

³ przestrzegać – upominać, odradzać

⁴ królewna – córka króla; księżniczka – córka księcia

⁵ zamek gnieźnieński – Gniezno, stolica, siedziba króla

⁶ wrócić na tron – mieć władzę, być królem

⁷ wyjawiać-wyjawić – powiedzieć o czymś, co było tajemnicą

⁸ obwiniać się – czuć się winnym

⁹ cudowny – magiczny

Goplana właśnie budzi się i wydaje się jej, że miała sen i w tym śnie widziała mężczyznę. Zakochała się w nim. Widzi, że przez las idzie właśnie on – ukochany ze snu. Jest to Grabiec – chłopak ze wsi, który nie lubi pracować. Grabiec woli miło spędzać czas, rozmawiać z dziewczętami i pić alkohol. Goplana zaczyna rozmawiać z Grabcem. Grabiec jest dla niej trochę niegrzeczny, ale ona jest bardzo zakochana. Goplana prosi Grabca o pocałunek i spotkanie wieczorem w lesie. Grabiec nie chce spotkać się z Goplaną, ponieważ ma swoją ukochaną dziewczynę. To Balladyna, która mieszka w chacie z matką-wdową i siostrą Aliną. Goplana jest zazdrosna o Balladynę i obmyśla plan. Jeśli Kirkor zakocha się w Balladynie, to Grabiec będzie mógł być z Goplaną.

Goplana każe Skierce i Chochlikowi zaprowadzić Kirkora do chaty Wdowy. Skierka ma sprawić (zrobić), że Kirkor zakocha się w córce Wdowy. Chochlik ma pilnować Grabca.

Scena 3

Alina, Balladyna i ich matka wracają z pracy w polu do domu. Balladyna ma niezwykle imię, czarne włosy i czarne oczy. Balladyna jest bardzo piękna i dba o swój wygląd. Alina jest młodszą córką Wdowy, szanuje matkę i bardzo jej pomaga. Alina ma zwyczajne imię, ale też jest bardzo piękna. Alina ma jasne włosy i niebieskie oczy. Matka bardzo kocha swoje córki i chciałaby, żeby pierwsza Balladyna wzięła ślub i to najlepiej z królewiczem¹⁰. Balladyna jest egoistką. Balladyna jest leniwa i fałszywa. Alina jest dobra, pracowita i prawdomówna. Matka faworyzuje starszą córkę, Balladynę.

Nagle słysząc, że ktoś przyjechał powozem i końmi pod chatę. Siostry są bardzo podekscytowane. Jest wieczór, już ciemno i Alina boi się otworzyć drzwi. To Kirkor, który miał problem z wozem. Pojawia się Skierka i czaruje – tylko Kirkor słyszy piękną muzykę i czuje piękny zapach. Czary zaczynają działać, bo Kirkor zakochuje się w obu siostrach. Kirkor prosi o rękę¹¹ jednej z córek. Kirkorowi podobają się obie dziewczyny i nie wie, którą wybrać.

Skierka podpowiada Wdowie pomysł: rano siostry pójść do lasu i ta, która zbiera więcej **malin** do **dzbanka**, ta zostanie żoną Kirkora.

Sługa Kirkora naprawił koło wozu, ale Kirkor zostaje na noc w chacie Wdowy i idzie spać. Balladyna wychodzi z chaty i biegnie na nocne spotkanie z Grabcem. Alina zostaje w domu i modli się, aby jutro zbierać jak najwięcej malin. Alina naprawdę kocha Kirkora i chce zostać jego żoną.

maliny

dzbanek

¹⁰ królewicz – syn króla

¹¹ prosić o rękę – oświadczać się, prosić o zgodę na ślub

Akt II

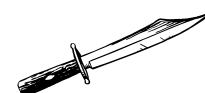
Scena 1

Las przy jeziorze. Rano Goplana dowiaduje się, że Grabiec spotkał się w nocy z Balladyną. Goplana jest bardzo zła na Chochlika, że nie spełnił rozkazu i nie pilnował Grabca. Za karę Chochlik będzie zamknięty w muszli i będzie pływać po jeziorze. Następnie Goplana widzi, że idzie pijany Grabiec. Zamienia Grabca w **wierzbę**.

wierzba

Alina i Balladyna chodzą po lesie z dzbankami i szukają malin. Alina ma już pełny dzbanek – brakuje jej tylko jednej maliny. Alina cieszy się, bo czuje, że wygra konkurs. Balladyna zazdrości siostrze, zaczyna krzyczeć na Alinę. Balladyna chce wziąć maliny siostry. Grozi jej i wyciąga **nóż**. Alina jest przerażona. Balladyna zabija Alinę. Ciało Aliny leży obok wierzby-Grabca. Balladyna widzi wszędzie plamy krwi. Ucieka do lasu.

nóż

Nadchodzą Goplana i Skierka. Widzą, co się stało. Goplana rozkazuje Skierce pójść po pomoc do Pustelnika. Za chwilę pojawia się Filon. Filon widzi martwą Alinę i zakochuje się w niej. Przybiega Pustelnik. Filon bierze ciało Aliny na ręce i idą razem do chaty Pustelnika. Tam chcą ratować Alinę i dać jej lekarstwo z ziół¹².

Goplana siada obok wierzby. Nadchodzi Balladyna, która nie rozumie, w jaki sposób znów jest tutaj. Goplana udaje głos Aliny. Balladyna jest w szoku, czy to martwa siostra do niej mówi? Goplana pyta, czy chciałaby, żeby Alina żyła. Goplana sugeruje, że to był tylko sen – Kirkor, konkurs, maliny i morderstwo. Mówi, że może być wszystko jak dawniej. Balladyna nie akceptuje tego pomysłu. Nie chce, żeby Alina żyła. Alina jest przeszkodą w drodze do celu. A Balladyna chce być żoną Kirkora, mieszkać na zamku, być bogatą panią i nigdy już nie pracować fizycznie w polu. Chce tylko zmyć plamy krwi z ręki. Goplana tłumaczy, że Balladyna nigdy nie znajdzie spokoju, bo przyroda była świadkiem zbrodni. Natura będzie domagać się kary dla Balladyny... Balladyna bierze pełny dzbanek Aliny i idzie do chaty. Balladyna nie wie, że na czole ma ślad zbrodni – plamę krwi.

Scena 2

Wdowa i Kirkor siedzą na ławce przed chatą. Rozmawiają i czekają na powrót dziewcząt z lasu. Pojawia się Balladyna z pełnym dzbanem malin. Kirkor zaręcza się z Balladyną i daje jej **pierścienek** z brylantem. Kirkor jedzie organizować ślub i wesele. Balladyna mówi matce, że Alina uciekła z kochankiem. Matka zauważa, że na czole Balladyny jest plama. To plama krwi i nie można jej zmyć. Balladyna jest niespokojna. Przychodzą goście weselni, gra muzyka. Balladyna dostaje białe róże, ale widzi, że

pierścienek

¹² zioła – lecznicze trawy

kwiaty mają plamy krwi. Właśnie nadjeżdża Kirkor z księdzem. Zaraz odbędzie się ślub młodej pary.

Akt III

Scena 1

Przed chatą Wdowy stoją sąsiadki i sąsiedzi ze wsi. Rozmawiają o ślubie Kirkora i Balladyny, który odbył się wczoraj. Kobiety są zdziwione, że Balladyna zamiast **wianka** miała na czole czarną **wstążkę**. Balladyna kazała spalić chatę matki, bo teraz będą mieszkać w zamku Kirkora. Balladyna wstydzi się swojego pochodzenia.

Przybiega Grabiec i opowiada, że był wierzbą. Nikt ze wsi mu nie wierzy, bo ludzie wiedzą, że Grabiec pije za dużo alkoholu. Grabiec jest dezorientowany – gdzie jest chata, gdzie Wdowa, gdzie Balladyna?...

Scena 2

Balladyna znajduje się z Kirkorem w zamku. Na czole zawsze ma czarną wstążkę. Kirkor rusza na wyprawę przeciw Popielowi IV. Mówi żonie, że wróci za trzy dni. Prosi Fon Kostryna, żeby pilnował dobrze zamku. Fon Kostryn jest dowódcą warty zamkowej¹³, jest Niemcem. Balladyna i Fon Kostryn są tutaj obcy. Balladyna czuje, że Fon Kostryn to „bratnia dusza”¹⁴.

Balladyna rozmawia z matką. Wdowa nudzi się w zamku, czuje się jak we więzieniu. Córką nie pozwala zaprosić do zamku gości matki, którzy czekają pod bramą. Balladyna wstydzi się tych ludzi ze wsi. Matka odchodzi smutna do swojej komnaty¹⁵.

Fon Kostryn informuje Balladynę, że dziś do zamku przyjadą bardzo ważni goście – panowie i rycerze. Na zamku odbędzie się ucztą¹⁶ weselna. Balladyna każe zamknąć wieżę, gdzie mieszka Wdowa. Balladyna nie chce, żeby goście poznali jej prostą, biedną matkę.

Scena 3

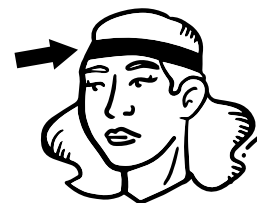
Kirkor przyjechał do chaty Pustelnika. Pustelnik pokazuje mu **koronę** Lecha. Kirkor jedzie na wojnę z Popielem IV.

Przychodzi Filon i pyta o Alinę. Pustelnik mówi, że nie udało się jej uratować. Alina leży już w **grobie**.

Balladyna biegnie do chaty Pustelnika i prosi o pomoc. Chce usunąć plamę z czoła. Balladyna kłamie, że to plama z malin. Pustelnik zrozumiał, że to Balladyna zabiła siostrę. Proponuje, że zmaże z czoła siostry plamę, jeśli uda się obudzić Alinę. Balladyna boi się tego i nie chce, żeby Alina ożyła¹⁷. Pustelnik mówi,

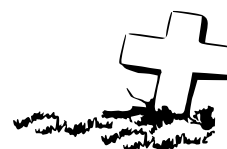
wianek

wstążka

korona

grób

¹³ warta zamkowa – żołnierze, którzy chronią zamek/pilnują zamku

¹⁴ „bratnia dusza” – ktoś bliski, kto czuje i myśli podobnie

¹⁵ komnata – prywatny pokój w zamku

¹⁶ ucztą – bardzo eleganckie przyjęcie z udziałem wielu gości

¹⁷ ożyć – znów żyć, być żywym

że Balladynę czeka kara. Karę wymierzy jej natura albo Bóg. Balladyna ucieka. Pustelnik wychodzi z chaty i idzie nad Gopło.

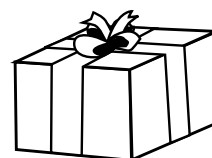
Scena 4

Skierka znalazł na kamieniu przy chacie Pustelnika koronę, którą zostawił Pustelnik. Po chwili przychodzi tutaj Goplana i Grabiec. Grabiec chce pracować w kuchni na zamku Kirkora, aby być blisko Balladyny. Goplana proponuje mu, że sam może zostać królem. Goplana czaruje i Grabiec zostaje królem dzwonkowym¹⁸. Na głowie ma koronę Lecha. Teraz Grabiec planuje iść na wesele do zamku Kirkora.

Scena 5

Kostrzyn znajduje się w sali na zamku. Myśli o tym, co usłyszał, kiedy stał obok chaty Pustelnika. Kostrzyn podsłuchiwał rozmowę Balladyny i Pustelnika. Teraz zna tajemnicę Balladyny i planuje to wykorzystać w swoim interesie.

Balladyna wchodzi do sali. Żałuje, że Pustelnik wie o jej zbrodni. Kostrzyn mówi, że Kirkor przysłał dla żony **prezent**. Prezent dostarcza sługa Kirkora, Gralon. Gralon mówi, że prezentu nie wolno otwierać. Balladyna obawia się, że mąż poznał jej tajemnicę, bo odwiedził Pustelnika. Kostrzyn czuje, że teraz jest dobry moment, żeby zostać współnikiem Balladyny. Fon Kostrzyn sugeruje, że Gralon zna tajemnicę morderstwa i napada na niego z mieczem. Balladyna zabija Gralona ciosem w plecy.

prezent

Akt IV

Scena 1

Na sali w zamku Kirkora zaczęła się uczta weselna. Za oknem jest burza. Za stołem siedzą Grabiec, Balladyna, Kostrzyn i szlachta¹⁹. Goście rozmawiają o swoim arystokratycznym pochodzeniu. Balladyna kłamie, że jest księżniczką z Turcji, którą wygnał okrutny wujek.

Nagle do sali wchodzi Wdowa i pyta córkę, dlaczego zapomniała o matce. Matka czekała w swojej komnacie na jedzenie i picie aż wreszcie sama przyszła. Balladyna mówi, że nie zna tej kobiety, że to oszustka. Straż wyrzuca starą kobietę z zamku.

Do zamku przyjeżdża sługa Kirkora. Sługa mówi, że Kirkor jest niedaleko zamku – Kirkor czeka na koniec burzy w chacie Pustelnika. Informuje, że Kirkor wygrał z Popielem IV i został królem w Gnieźnie. Jednak Kirkor nie chciał przyjąć władzy. Powiedział, że królem zostanie ten, kto ma koronę Lecha. Kirkor miał na myśli Pustelnika, czyli Popieła III. Kirkor nie wiedział, że aktualnie koronę posiada Grabiec. Wszyscy patrzą na Grabca i myślą, że to jest ich król.

¹⁸ król dzwonkowy – w kartach do gry król karo

¹⁹ szlachta – klasa społeczna w Polsce XIV-XIX wieku, arystokracja

Balladyna ma omamy²⁰ słuchowe i wzrokowe. Słyszy głosy duchów, które śpiewają pieśń o zbrodni. Widzi ducha Aliny z dzbankiem malin. W sali czuć zapach malin. Balladyna mdleje, a służba zanosi ją do sypialni. Uczta się kończy.

Scena 2

Nadal trwa burza. Kirkor rozmawia z Pustelnikiem w jego chacie. Kirkor jednak nie pojedzie teraz do swojego zamku, tylko będzie szukać korony Lecha. Planuje jechać do Gniezna i ogłosić, że osoba, która ma koronę to złodziej. Kirkor jedzie do Gniezna.

Do chaty Pustelnika przychodzi Wdowa. Wdowa skarży się²¹ na córkę. Wdowa opowiada, jak traktowała ją Balladyna. Opowiada o tym, że córka wyrzuciła ją z zamku, że straciła wzrok od **pioruna**, że chciała się powiesić²². Matka odchodzi do lasu. Pustelnik obiecuje, że kara nie ominie okrutnej córki.

Scena 3

Grabiec śpi w komnacie na wieży w zamku Kirkora.

Scena 4

Do sali, gdzie śpi Grabiec idzie Balladyna. Chce zabrać koronę Lecha i zostać królową. Wszyscy śpią, w zamku jest cisza, a za oknem burza. Balladyna idzie bardzo ostrożnie, w rękę trzyma **świecę i nóż**.

Scena 5

Do wieży idzie też Kostryn. Kostryn planuje zabić Grabca i zabrać koronę. Potem chce pojechać konno do Gniezna i ogłosić, że jest królem. Kiedy Kostryn jest blisko drzwi, spotyka Balladynę, która wraca z sypialni Grabca. Balladyna zabiła Grabca i jest cała we krwi. Nie mogła w ciemności znaleźć korony. Do komnaty wchodzi Kostryn, znalazł koronę. Kostryn wraca na korytarz z koroną w rękę. Burza się skończyła, za oknami robi się coraz jaśniej. Balladyna i Kostryn naradzają się²³, co dalej robić. Wiedzą już, że Kirkor jest w Gnieźnie i czeka na złodzieja korony. Balladyna każe Kostrynowi zabić Pustelnika. Przygotowują się do wojny z Kirkorem.

Akt V

Scena 1

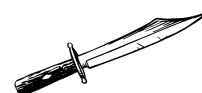
Goplana jest przerażona tym wszystkim, co się wydarzyło. Czuje, że to jej wina. Rozumie, że niepotrzebnie wtrąciła się²⁴ w losy ludzi i plany Boga. Chce opuścić krainę nad Gopłem. Odlatuje razem z ptakami, z żurawiami na północ. Skierka i Chochlik lecą za nią.

piorun

świeca

nóż

²⁰ omam – złudne wrażenie zmysłowe; wydaje się, że coś słyszymy (omamy słuchowe) albo widzimy (omamy wzrokowe)

²¹ skarżyć się – wypowiadać żale, żalić się

²² powiesić się – popełnić samobójstwo

²³ naradzać się-naradzić się – porozumieć się w jakiejś sprawie

²⁴ wtrącać się-wtrącić się – zajmować się czyimiś sprawami bez pozwolenia

Scena 2

W Gnieźnie Kirkor i wojsko rycerzy są już gotowi do bitwy z armią złodzieja korony. Kirkor czeka jeszcze na Pustelnika. Niestety, sługa przynosi wiadomość, że Pustelnik powiesił się na drzewie. Kirkor daje hasło, że można zaczynać bitwę.

Scena 3

Kostryn, Balladyna oraz ich wojsko zatrzymali się niedaleko Gniezna i czekają na bitwę. Zaczyna się bitwa. Kostryn dowodzi wojskiem, a Balladyna zostaje w obozie²⁵. Do jej namiotu przychodzi potajemnie stara kobieta z zatrutym nożem. Balladyna chce mieć ten nóż, jeśli przegra. Wtedy popełni samobójstwo. Kirkor bardzo dobrze dowodzi swoim wojskiem i dzielnie walczy do końca. Niestety ginie w walce, a Kostryn wygrywa.

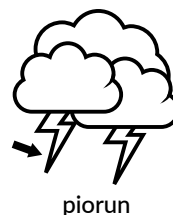
Balladyna każe zabić wszystkich ludzi Kirkora. Balladyna przyjmuje w obozie poselstwo²⁶ ze stolicy – na złotej tacy znajdują się chleb i sól. Balladyna przecina chleb na pół zatrutym nożem. Zatrutą część chleba zjada Kostryn. Wszyscy idą do zamku królewskiego w Gnieźnie.

Scena 4

Królowa Balladyna zasiada na tronie w sali królewskiej zamku. Obok siadają urzędnicy, arystokracja, szlachta. Nad zamkiem zbierają się bardzo ciemne chmury, ludzie czują niepokój.

Tradycyjnie pierwszym zadaniem nowej królowej jest sądzenie zbrodni. Nagle Fon Kostryn upada na ziemię i krzyczy, że Balladyna to morderczyni. Kostryn umiera. Teraz Balladyna czuje ulgę, bo nie żyje już żaden świadek jej zbrodni.

Balladyna chce zacząć nowe życie i być sprawiedliwą królową. Zaczyna się sąd. Pierwsza sprawa to otrucie Kostryna. Lekarz informuje, że rozpoznaje truciznę. Prawo mówi, że za otrucie jest kara śmierci. Balladyna wydaje wyrok śmierci. Druga sprawa to zabicie Aliny. Filon opowiada o tragicznej śmierci Aliny. Prawo mówi, że za zabójstwo też jest kara śmierci. Balladyna wydaje drugi wyrok śmierci. O trzeciej zbrodni przeciwko matce opowiada Wdowa. Nie chce powiedzieć imienia okrutnej córki. Nawet na torturach Wdowa nie wyjawia prawdy. Wdowa umiera na torturach. Królowa po raz trzeci wydaje wyrok śmierci. Wtedy **piorun** zabija Balladynę.

piorun

²⁵ obóz wojskowy – miejsce, gdzie przebywa wojsko w czasie działań wojennych, namioty i infrastruktura potrzebna w funkcjonowaniu

²⁶ poselstwo – misja polityczna, powitanie chlebem i solą – staropolski zwyczaj, oznacza gościnność i życzenie dobra, bogactwa

Epilog

Kronikarz²⁷ Wawel rozmawia z publicznością²⁸. Mówi, że Balladyna była bardzo mądrą i sprawiedliwą królową. Publiczność protestuje. Ludzie na wsi wierzą, że dźwięk dzwonów chroni przed uderzeniem piorunów. Wawel myśli, że Balladyna zginęła dlatego, że nie biły **dzwony** podczas burzy.

dzwony

ĆWICZENIA PRZED CZYTANIEM

1. Proszę na mapie Polski poszukać, gdzie znajduje się jezioro Gopło i miasto Gniezno. Czy znasz legendę o Gople i o Gnieźnie?
2. Proszę dopasować wyrazy z ramki do podanych informacji. Informacje dotyczą legendarnych i historycznych początków państwa polskiego.

Lech ▪ Mieszko I ▪ 966 r. ▪ myszy ▪ Gniezno ▪ orzeł ▪ 1025 r. ▪ Kruszwica ▪ Piast ▪
Kraków ▪ Bolesław Chrobry ▪ Popiel ▪ dynastia Piastów ▪ Gopło

- a) To legendarny założyciel słowiańskiego Państwa Polan, miał braci Czecha i Rusa – _____
- b) Co zobaczył Lech na tle zachodu słońca? Jak nazywa się ten ptak? – _____
- c) To legendarny władca Polan lub Goplan z IX wieku – _____
- d) Tam znajdował się zamek Popiela – _____
- e) Nad jakim jeziorem leży Kruszwica? – _____
- f) Popiel był okrutnym władcą. Zginął, bo zjadł go... – _____
- g) To legendarny protoplasta dynastii Piastów – _____
- h) Jak nazywa się pierwszy historyczny władca Polski? – _____
- i) W którym roku odbył się chrzest Polski? – _____
- j) Pierwsza polska dynastia królów to... – _____
- k) Jak nazywa się pierwsza stolica Polski? – _____
- l) Jak nazywa się pierwszy król Polski? – _____
- m) W którym roku odbyła się koronacja pierwszego króla? – _____
- n) Jak nazywa się druga stolica Polski? – _____

3. Proszę zobaczyć, jak zbudowany jest oryginalny tekst *Balladyna*. Ile ma części? Jak się nazywają? Proszę zobaczyć, jak mają na imię bohaterowie.

ĆWICZENIA W TRAKCIE CZYTANIA

4. Proszę podkreślić nazwy miejsc, gdzie toczy się akcja.

²⁷ kronikarz – autor kroniki, zapisuje wszystkie fakty historyczne w starych księgach

²⁸ publiczność – widzowie; ludzie, którzy oglądają spektakl, film, mecz albo koncert

ĆWICZENIA PO PRZECZYTANIU TEKSTU

5. Proszę z rozsypanych literek zapisać imiona bohaterów. Proszę pamiętać o wielkiej literze na początku imienia.

- a) utsinplek _____
- b) paoligna _____
- c) ifoln _____
- d) dowwa _____
- e) alnbayald _____
- f) ngolar _____
- g) kchloich _____
- h) rkroki _____
- i) arcbegi _____
- j) nofotykrsn _____
- k) lania _____
- l) kirskea _____
- m) leaww _____

6. Proszę zapisać imiona postaci fantastycznych:

7. Proszę odszukać i zapisać wyrazy ukryte w węźu wyrazowym. Słownictwo dotyczy rodziny.

siostrażonamążwłdowawujekciociaszwagierzięćteściowabratwdowieccórkasynteścojciec

8. Proszę uzupełnić informacje odpowiednimi wyrazami z ramki. Proszę pamiętać o prawidłowej formie gramatycznej.

mąż ▪ teściowa ▪ siostra ▪ zięć ▪ wujek ▪ córka ▪ szwagierka

- a) Alina i Balladyna były _____
- b) Balladyna jest starszą _____ Wdowy.
- c) Wdowa nie miała _____, ponieważ on zmarł.
- d) Kirkor po ślubie z Balladyną został _____ Wdowy.
- e) Alina jako siostra Balladyny była _____ Kirkora.
- f) Wdowa nie była matką Kirkora, ale jego _____
- g) Na uczcie weselnej Balladyna kłamała, że _____ wygnał ją z królestwa w Turcji.

9. Proszę połączyć informacje. Co wydarzyło się w tych miejscach?

A	chata Pustelnika	0	Kirkor przychodzi po radę, słucha opowieści o koronie Lecha.
B	nad jeziorem Gopło	1	Balladyna zabija nożem śpiącego Grabca.
C	chata Wdowy	2	Balladyna i goście spotykają się na uczcie weselnej.
D	komnata na wieży	3	Kirkor zakochuje się obu siostrach.
E	obóz wojskowy	4	Grabiec zostaje zamieniony w wierzbę.
F	sala w zamku Kirkora	5	Stara kobieta przynosi Balladynie zatruty nóż.
G	sala zamku w Gnieźnie	6	Siostry zbierają maliny.
H	las obok Gopła	7	Królowa Balladyna wydaje wyroki śmierci.

A	B	C	D	E	F	G	H
0							

10. Proszę ułożyć plan wydarzeń we właściwej kolejności.

A	1	Kirkor odwiedza Pustelnika i słyszy opowieść o koronie Lecha.
B		Siostry zbierają maliny.
C		Goplana daje zadania dla Skierki i Chochlika.
D		Na zamku Kirkora odbywa się wielka uczta weselna.
E		Balladyna i Kirkor biorą ślub.
F		Balladyna zabija Grabca i kradnie koronę.
G		Pustelnik radzi Kirkorowi ożenić się z dziewczyną ze wsi.
H		Balladyna i Kostryn organizują wyprawę na Gniezno.
I		Kirkor przyjeżdża do chaty Wdowy i zakochuje się w Alinie i Balladynie.
J		Kirkor rusza na wojnę do Gniezna i zwycięża z Popielem IV.
K		Kirkor ginie, a Balladyna zostaje królową.
L		Balladyna zabija Alinę.
Ł		Bitwa wojsk Kirkora i Kostryna.
M	14	Balladyna wydaje wyroki i umiera porażona piorunem.

11. Dlaczego Balladyna po zabiciu Aliny popełniała kolejne zbrodnie i złe czyny? Proszę wybrać odpowiedni motyw zbrodni i złych czynów.

ZBRODNIA / ZŁY CZYN		MOTYW	
Balladyna...		..., ponieważ...	
A	zabiła Alinę,	0	... zazdrościła, że siostra ma pełny dzbanek malin i wygra konkurs na żonę Kirkora. ... chciała zdobyć męża i władzę.
B	kłamie, że Alina uciekła z kochankiem,	1	... musiała mieć współnika zbrodni.
C	spaliła rodzinną chatę	2	... kreuje się na ważną osobę.
D	zabiła Gralona – sługę Kirkora	3	... chciała mieć koronę i władzę.
E	zdradziła męża z Kostrynem,	4	... wiedział, kto zabił Alinę. ... znał pochodzenie Balladyny.
F	kłamie, że jest wygnaną księżniczką,	5	... mógł opowiedzieć o wspólnych zbrodniach. ... nie był jej już potrzebny.
G	wyrzuciła matkę z zamku,	6	... bała się, że Pustelnik powiedział mu, gdzie jest grób Aliny.
H	zabiła Grabca,	7	... Kirkor nie pozwoli złodziejce korony zostać królem.
I	kazała zabić Pustelnika,	8	... wstydziła się swojego domu i pochodzenia.
J	organizuje bitwę przeciwko Kirkorowi,	9	... wstydziła się swojej rodziny.
K	otruiła Kostryna,	10	... nie mogła inaczej wytłumaczyć, co się stało z siostrą.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
0										

12. Słownictwo związane tematycznie ze zbrodnią. Proszę dopasować objaśnienia do wyrazów i fraz.

A	zbrodniarka	0	kobieta, która popełniła zbrodnię
B	wyrzuty sumienia	1	ktoś chce osiągnąć cel za wszelką cenę
C	piętno	2	bardzo silne pragnienie władzy
D	iść po trupach do celu	3	zbrodnia, którą ktoś popełnił pod wpływem emocji, pod wpływem chwili
E	wymierzyć karę	4	ktoś jest nieobiektywny, subiektywny wyrok
F	sędzia we własnej sprawie	5	poczucie winy
G	wspólnik zbrodni	6	morderstwo, które ktoś popełnił bez emocji, bez poczucia winy

H	żądza władzy	7	ukarać, osądzić
I	zbrodnia w afekcie	8	zbrodnia, którą ktoś zaplanował
J	zbrodnia z premedytacją	9	znak na skórze przestępcy
K	czynić krzywdę	10	osoby, które działają razem, mają wspólną tajemnicę
L	morderstwo z zimną krwią	11	robić komuś coś złego

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
0											

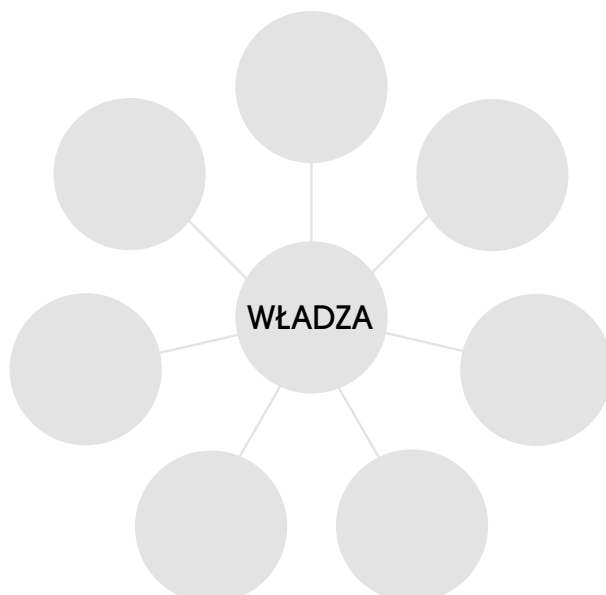
13. Proszę uzupełnić informacje słownictwem z ramki we właściwej formie gramatycznej.

żądza władzy ▪ morderstwo z zimną krwią ▪ iść po trupach do celu ▪ czynić krzywdę ▪
zbrodnia w afekcie ▪ piętno

- Kiedy Balladyna zobaczyła, że siostra ma pełen dzbanek malin, to zrozumiała, że Alina zostanie żoną Kirkora. Wtedy popełniła _____.
- Kiedy Balladyna zabiła siostrę, to na jej czole pojawiło się _____ mordercy.
- Balladyna nie myślała o innych ludziach, zawsze realizowała swój plan i _____.
- Balladyna otruła swojego kochanka Kostryna. To było _____.
- Balladyna jest postacią negatywną, ponieważ _____ wielu osobom.
- Balladyna popełniła te wszystkie zbrodnie, ponieważ miała silną _____.

ROZMOWA

- Korona to symbol władzy. Czym jest władza? Z czym ci się kojarzy władza?

2. Jaki powinien być władca? Proszę zapisać cechy władcy na wykresie.

3. Czy Balladyna miała szansę na poprawę? Proszę podać przykłady z tekstu.

4. Czy zgadzasz się z Wawelem i jego opinią, że Balladyna była sprawiedliwą królową?

NOTATKI

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.